

Egy kisfiú álma

Jan Sekerka

Mesét mondok egy kisfiúról, aki nem ismert lehetetlent és követte az álmait.

Több száz évvel ezelőtt egy felvidékhez közeli faluban felsírt egy csecsemő. Sokadik volt már a sorban, a keresztségben a Jan Sekerka nevet kapta.

Szülőföldje, Hradiste alföldi szemmel nézve maga volt a paradicsom. A falut egy gyors sodrású patak szelte át, körülötte pedig fehér törzsű nyírfaligetek védték a hideg szelektől a települést. Az itt lakók azonban csak keservesen tudták a gyenge minőségű, kövecses talajt megművelni, a napi betevőt előteremteni, az adókat megfizetni.

Nőtt, növekedett a kisfiú, mint erdőn a gomba. Az önfeledt játék helyett hamarosan ő is ott dolgozott testvéreivel a falu határában. Esténként arról ábrándozott, hogy a kövecses talaj helyett zsíros feketeföldet szánt, melyben olyan könnyen halad az ekevas, mint bicska a szalonnában. Ez szinte rögeszméjévé vált, de erről nem beszélt senkinek.

Álmában felsejlett előtte egy aranyló búzamező, méhektől zsongó kaszáló.

Egy napon így szólt a fiú az édesapjához:

- Édesapám, engedjen el szolgálatba, hogy könnyítsek a családkon.
- Hova gondolsz, édes fiam! Gyenge vagy még. Nem ismered még ezt a kegyetlen világot.
- Éppen azért! A szomszéd faluba az urasághoz belső szolgálatra mennék. Anyicska, a szuszeda ajánlott be. Holnap már indulnék is. A kis Janko addig-addig hajtogatta, míg a szülei beleegyeztek.

Édesanyja befűtötte a kemencét és süttött Jankonak pogácsát, feltarisznyálta a kislegényt. Búcsúzóul családjától egy öklömnyi követ kapott, mely emlékezteti őt szülőföldjére, szüleire. Janko bátran elindult a szomszéd faluba. Szemében elszántság és még valami különös tűz lobogott.

Teltek a napok, hetek, hónapok, Jankonak jól ment a sora. A hradistei kő emlékeztette őt családjára, nyomorúságos küzdelmükre. Eltelt egy esztendő, amikor a ház urához vendégek érkeztek. Janko is ott sürgött-forgott a vendégek körül, és itta szavaikat. Aznap este újra felsejlett álmában az aranyló búzamező, csábító hang susogott a szélben:

- Gyere, gyere, várlak...

Másnap így szólt az urasághoz:

- Gazduram, engedelmeddel elkísérném a vendégeket, és megnézném, hogyan élnek azon a vidéken. Azt hallottam, nem olyan biztonságos az a környék.
- Nem bánom, fiam. Zsiványokkal, útonállókkal már el tudsz bánni. Indulj hát! Segéljen utadon a jó Isten!

Mondanom sem kell, hogy előtte való éjjel Janko egy szemernyi sem aludt. Nyitott szemmel, álmatlanul forgolódott fekhelyén. Kedvesével, Miroslával kézen fogva sétált, és amerre a szem ellátott mindenütt jó termőföldet látott. Amikor Gömörbe értek, addigra érezte, hogy az álmában látott kép nem álom többé.

Útközben a vendégek arról beszélgettek hogy a háborúskodás miatt elnéptelenedtek a falvak. Még a termés betakarítása is komoly gond a földbirtokosoknak. Messze földről jönnek a legények s leányok, hogy dolgozzanak.

- Éppen kedvemre való munka lenne. Aratni, csépelni, szénát gyűjteni. – gondolta.
- Uram, - szólította meg az intézőt- én kipróbálnám magam a gazdaságban.

Elszegődött hát az aratásra. A helybeliek megkedvelték a legényt, hiszen szorgalmas és segítőkész volt. Minden feladatot lelkiismeretesen jókedvűen végzett.

A betakarítás utáni utolsó napon vidáman készülődött Jan.

— A próbát kiálltad. Derék legény vagy. Felajánlok neked egy takaros kis házat. Telepedj le itt!-szólt az intéző a legényhez, miután odaadta járandóságát.

Jan megszorította a kezében lapuló követ, majd így szólt:

— Köszönöm hozzám való jószágát, de én inkább hazamennék. Régen láttam a szüleimet, testvéreimet.

Azzal útnak is indult. Otthon szomorúság, bánat várta, mert Hradistében az éhezés miatt sovány, legyengült embereket, műveletlen földeket látott. Bizony nagy volt a boldogság a Sekerka-házban, amikor az elveszettnek hitt fiúk betoppant!

— No, hát visszahozott a szíved. Megvan-e még a köved? - kérdezte könnyeivel küszködve az apja.

— Megvan, édesapám. Lefekvéskor mindig elővettem, és imádkoztam a Teremtőnkhez, hogy újra itthon lehessek veletek.

Mesélj, Janko!-kérték a testvérek.

Körbeülték a terített asztalt, Janko pedig mesélt az idegen föld szépségéről, az ott élők szokásairól, örömeiről.

A következő évben is felkerekedett, hogy a családján segítsen. Egyre többen csatlakoztak hozzá, hogy dolgozni menjenek.

Egyszer azonban szörnyű járvány pusztított szülőfalujában. Naponta hívta a templom bús harangja az ott lakókat temetésre. A szerencsétlenség a Sekerka családot sem kímélte. A hazatérő ifjakat reményvesztett, szomorú arcok fogadták Hradistében és a környező falvakban.

Jankó álmatlanul hánykolódott gyötrődött:

— Mit lehet tenni? Ha itt maradsz, belehalsz. Ha elmégy, akkor a honvágy öl meg. Éjjel álmatlanul forgott a szalmán. Eszébe ötlött, mit hallott aratáskor a tiszántúliaktól. Nem értette teljesen a nyelvüket, annyit azonban kihámozott a beszédből, hogy egy gazdag úr, Harruckern nevezetű a magyarországi birtokán lakóhelyet, munkát kínál. Egy évig adózni sem kell.

Másnap reggel ment a falu előjáróihoz, hogy megvitassák, hogyan lehetne javítani a helyzetükön. Miroslava is vele tartott. A vének már beletörődtek sorsukba, de a fiatalság változtatni akart. Heves viták után Jan és barátai felkerekedtek, hogy Magyarországra menjenek.

Napestig mesélhetném, milyen hosszú és küzdelmes volt az út, de végül megérkeztek egy poros alföldi kis városba, Békéscsabára. Csaba közelében kaptak szállást. Jan is családot alapított. Az elhagyott pusztán tanyák nőttek ki a földből, melléképületek, kertek, gyümölcsös kertek. A szántókat művelték, a rétet kaszálták. Verejtékes munkával szépen gyarapodtak, nevelték fiaikat munkára, becsületre és isten követésére. A sok-sok év alatt megőrizték szokásaikat és nyelvüket. A szlovák nyelv volt az egyetlen kincs, ami az óhazára emlékeztette őket.

Jan álma valósággá vált. Jobban éltek az övéi. Valahányszor a hradistei kőre tekintett az Hradistét és az otthon maradottakat juttatta eszébe. Hírt küldtek a szerencsés megérkezésükről, de válasz nem jött. Talán el sem ért az üzenet? Ki tudja... Az idő malma lassan őrölt. A bátor betelepülők csontjai elporladtak, a kő elveszett, de elevenen él emlékü az utódaikban, akik ma Csabaszabadiban élnek.

Itt a vége, fuss el véle.